

УДК 332.12(477.8)

ПЕРСПЕКТИВИ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ДУБРОВИЧЧИНИ

Ю. В. Жакун

студентка 4 курсу, група ПУА-41, навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Науковий керівник – д.держ.упр., професор Л. Х. Тихончук

*Національний університет водного господарства та природокористування,
м. Рівне, Україна*

У статті досліджується стратегічний план регіону за допомогою механізму розробки та впровадження у дію стратегії розвитку. Розглянуто особливості, сильні та слабкі сторони Дубровицького району. Визначено основні завдання, які повинні виконуватися в ході реалізації стратегії регіонального розвитку.

Ключові слова: стратегія, розвиток, стратегічний план регіону, регіональний розвиток.

В статье исследуется стратегический план региона с помощью механизма разработки и внедрения в действие стратегии развития. Рассмотрены особенности, сильные и слабые стороны Дубровицкого района. Определены основные задачи, которые должны выполняться в ходе реализации стратегии регионального развития.

Ключевые слова: стратегия, развитие, стратегический план региона, региональное развитие.

The article examines the strategic plan of the region through the mechanism of development and implementation of development strategies. Features, strengths and weaknesses of the Dubrovychsya district are considered. The main tasks to be performed during the implementation of the regional development strategy are identified.

Keywords: strategy, development, strategic plan of the region, regional development.

Сучасні підходи до формування стратегії розвитку України відзначені поглибленням процесів децентралізації державного управління, формуванням новітньої моделі регіонального управління та активізацією сукупного економічного, соціального, ресурсного потенціалу регіонів для забезпечення сталого зростання держави.

На державному рівні проголошено, що регулювання соціально-економічного розвитку регіонів належить до пріоритетних завдань державного управління, є одним із ключових питань у процесі становлення нової моделі соціально орієнтованої ринкової економіки в Україні, вагомим механізмом забезпечення територіальної цілісності та стабільності в державі. Питання розвитку і взаємодії регіонів є надзвичайно актуальними для України, адже відсутність обґрунтованої політики регіонального розвитку держави може призвести до зростання диспропорцій та загострення економічних, політичних і соціальних проблем. Розробка ефективних моделей розвитку Дубровицького регіону є важливим науковим завданням даного дослідження, визначення основних стратегічних завдань та пріоритетів регіону [1].

Вагомий внесок у вивчення сучасних проблем регіональної політики, дослідженні існуючих територіальних диспропорцій здійснили З. Варналій, В. Геєць, Б. Данилишин, Б. Лавровський, Д. Лук'яненко, А. Мокій та ін. У працях цих науковців розглянуто принципи формування та реалізації регіональної політики держави. Досліджуються територіальні соціально-економічні диспропорції, шляхи їх усунення та зменшення негативних наслідків на регіональний розвиток. Диспропорції в будь-якому суспільстві можуть бути джерелом не

лише соціальної, але й політичної нестабільності та провокувати протистояння регіонів, тому вимагають подальших досліджень.

Мета роботи полягає у дослідженні перспективи регіонального розвитку Дубровиччини як аграрного району зі значним ресурсним та інвестиційним потенціалом, де можуть впроваджуватися програми та заходи, спрямовані на формування сприятливого інвестиційного клімату.

Завданнями даної роботи є визначення можливостей та ризиків розвитку Дубровицького району, зосереджуючи увагу на сильних та слабких сторонах регіону.

Існуючі відмінності у рівнях соціально-економічного розвитку регіонів мають істотний вплив не тільки на темпи реформування кожного регіону, на умови, в яких здійснюється реформування країни в цілому, але й на вибір стратегії управління регіональним розвитком. Відсутність досвіду в здійсненні ефективної регіональної політики як на державному, так і на місцевому рівні, слабка залученість органів місцевої влади до подолання існуючих територіальних диспропорцій, невизначеність розподілу повноважень між різними рівнями влади, відсутність належної законодавчої бази для здійснення регіональної політики тощо вимагають додаткових досліджень в розрізі окремих регіонів та складових розвитку.

Виникнення проблем регіонального розвитку зумовлено індивідуальними особливостями регіонів. Це тенденції розвитку регіону на нинішньому етапі, різноманітність історичних, природних, соціально-економічних, політичних факторів; господарська спеціалізація, комплексність і перспективність розвитку, його конкурентні переваги, місце і значення регіону в системі територіального поділу праці, інтеграційних процесах і т.п. [3].

Органи регіонального управління та місцевого самоврядування є головними суб'єктами реформування соціально-економічного розвитку регіону. Тому формування нових відносин між центром і регіонами на сьогоднішній день є особливо актуальними. Регіони виконують специфічні економічно-виробничі функції, які не можуть здійснювати інші структурні рівні з тієї простої причини, що цей рівень є об'єктивно реальним. Саме в регіонах проходять процеси, що мають значний вплив на рівень економічного розвитку держави в цілому. Сильні та слабкі сторони розвитку Дубровицького регіону, можливості та загрози, які мають враховуватись при розробці стратегії розвитку регіону, викладено в таблиці [4].

Таблиця

Аналіз сильних сторін, можливостей розвитку, слабких сторін та загроз розвитку
Дубровиччини

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ol style="list-style-type: none"> 1. Наявність об'єктів архітектурної, історико-культурної спадщини 2. Близькість до міжнародної траси та кордону з Білорусією, що складає передумови для швидкого розвитку території 3. Наявність незайнятих людей-фахівців різних професій 4. Наявність природних ресурсів, сприятливих для розвитку сільськогосподарського виробництва 5. Бажання позитивних змін 6. Можливості для розвитку малого та середнього бізнесу 7. Можливості реалізації інвестиційних проектів 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відсутність генерального плану 2. Соціальна пасивність людей 3. Низький економічний розвиток 4. Низький рівень інвестицій 5. Високий рівень безробіття 6. Відсутність туристичної інфраструктури 7. Низька загальна культура населення, рівень моралі, почуття патріотизму, здатність поступитися власним інтересам задля добра громади 8. Поганий стан доріг 9. Незадовільний стан мосту через річку Горинь на кордоні Дубровицького та Сарненського районів

продовження таблиці

Можливості	Загрози
1. Розширення меж міста 2. Зростання популярності зеленого, культурного туризму серед населення України та Європи 3. Залучення грантових коштів на реалізацію проєктів місцевого розвитку 4. Покращення інфраструктури міста 5. Економічний розвиток та залучення інвестицій 6. Створення нових робочих місць 7. Налагодження міжнародних економічних та культурних стосунків	1. Відплив кваліфікованих кадрів за межі міської ради 2. Нестабільна економічна ситуація в країні 3. Обмежені фінансові ресурси для розвитку міської ради 4. Посилення податкового тиску на малий бізнес 5. Складність у залученні інвестицій

Більшість проблем доцільно вирішувати саме на регіональному рівні. Регіональний підхід радикально замінює традиційну вертикальну схему державного управління на горизонтально-вертикальну і навіть на горизонтальну. Для подолання існуючих територіальних диспропорцій необхідними є державне регулювання, легітимність, регіональна ініціатива і регіональне виконання, конкретно-цільовий характер заходів, що розробляються, системний підхід з врахуванням всіх видів і методів державної підтримки конкретного регіону, відповідальність і контроль, орієнтація на програмно-цільові методи вирішення проблем в умовах трансформаційних суспільних відносин.

Впровадження заходів щодо зменшення регіональних диспропорцій – це створення умов для підвищення рівня і якості життя населення в усіх сферах його життєдіяльності на основі формування ефективної системи регіонального відтворення. Створення умов для використання регіонами власних можливостей розвитку, ефективна підтримка слаборозвинених і депресивних територій та формування умов для подолання існуючих у них негативних тенденцій – це основні цілі при розробці стратегій розвитку регіонів [5].

В процесі дослідження встановлено, що обмеженість фінансових ресурсів в Дубровицькому районі є ризиком для забезпечення збалансованого розвитку, оскільки наявний рівень розвитку місцевої економіки є досить низьким як і рівень залучення інвестицій, а це в сукупності із високим рівнем безробіття та віковим складом населення посилює відтік кваліфікованих кадрів за межі району [2].

Зростання економічних показників та рівня залучення інвестицій може відбуватися за рахунок зростання попиту на сільськогосподарську продукцію, запровадження ринку землі, відновлення будівельної галузі та залучення грантових коштів на реалізацію проєктів місцевого розвитку. Наявність вільних земель з підведеними комунікаціями придатних для розміщення агропереробних, будівельних або сортувальних підприємств у поєднанні із незайнятою робочою силою з будівельною освітою може сприяти розвитку будівельної галузі – це один з ресурсів розвитку регіону. Зростання популярності зеленого, культурного туризму зможе підвищити не тільки економічні та інвестиційні показники, а й сприятиме появі туристичної інфраструктури та якісного транспортного забезпечення із оточуючими населеними пунктами і має бути одним з наступних перспективних напрямів розвитку регіону.

1. Дубровиці – 1000 років : зб. матеріалів науково-краєзнавчої конференції. Рівне : Перспектива, 2005. 148 с.
2. Дубровиччина: історія і сьогодення : наук.-допом. бібліогр. покажч. / уклад.: Л. М. Малишева, Т. В. Матушевська ; наук. ред. О. Л. Промська. Рівне : Волин. береги, 2017. 204 с.
3. Регіони України: проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку : монографія / за ред. З. С. Варналія. К. : Знання України, 2005. 498 с.
4. Стратегія сталого розвитку територіальної громади м. Дубровиця Рівненської області до 2015 року. URL: http://dubrmrada.rv.ua/files/2015/strategiya_rozvitku-2015.doc (дата звернення: 30.10.2020).
5. Стрибулевич Л. Ф. Дубровицький район. Енциклопедія сучасної України : у 30 т / ред. кол. І. М. Дзюба та ін. ; НАН України. К., 2008. Т. 8. 716 с.